

NORMA EHK/OSN FFV- 04
týkajúca sa obchodnej kvality

ŠPARGLE

I. DEFINÍCIA PRODUKTU

Táto norma sa vzťahuje na špargľu odrôd (kultivary) pestovaných z druhu *Asparagus officinalis* L., dodávanú spotrebiteľom v čerstvom stave, špargľa na priemyselné spracovanie nie je predmetom tejto normy.

Výhonky špargle sa podľa farby zaraďujú do štyroch skupín:

- biela špargľa
- fialová špargľa, ktorej hlavičky majú farbu medzi ružovou a fialovou alebo purpurovou a časť výhonku má bielu farbu
- fialovo-zelená špargľa, ktorej časť má fialové a zelené sfarbenie
- zelená špargľa, ktorej hlavičky a väčšia časť výhonku sú zelené.

Táto norma sa nevzťahuje na zelenú a fialovo-zelenú špargľu s priečnym priemerom menším ako 3 mm a na bielu a fialovú špargľu s priečnym priemerom menším ako 8 mm, ktorá je balená do rovnakých zväzkov alebo samostatných obalov.

II. POŽIADAVKY NA KVALITU

Účelom normy je vymedziť požiadavky na kvalitu špargle na úrovni vývozu, po úprave a balení.

A. Minimálne požiadavky

Vo všetkých triedach, vzhľadom na osobitné ustanovenia pre každú triedu a povolené odchýlky, výhonky musia byť:

- celé,
- zdravé; plodiny napadnuté hnilobou alebo poškodením kvality do tej miery, že nie sú vhodné na spotrebu sú vylúčené,
- bez poškodenia spôsobeného nevhodným práním (výhonky môžu byť prané, avšak nie nasiaknuté vodou)
- čisté, prakticky bez akýchkoľvek viditeľných cudzích látok,
- čerstvého vzhľadu a čerstvej vône,
- prakticky bez škodcov,
- prakticky bez poškodení spôsobených škodcami,
- prakticky nepomliaždené,
- bez nadmernej povrchovej vlhkosti, t.j. náležite „osušené“, ak sa prali alebo chladili studenou vodou,
- bez cudzieho pachu a/alebo chuti.

Rez na spodnom konci výhonkov musí byť, pokiaľ je to možné, hladký.

Výhonky nesmú byť duté, rozštiepené, ošúpané ani zlomené. Pripúšťajú sa však malé praskliny, ktoré sa objavili po zbere, pokiaľ neprevyšujú limity ustanovené v časti IV. A. „Odchýlky kvality“.

Vývin a stav špargle musí byť taký, aby umožnil:

- vydržať prepravu a manipuláciu a
- dostať sa na miesto určenia vo vyhovujúcom stave.

B. Klasifikácia

Špargľa je zaradená do týchto troch tried:

i) „Extra“ trieda

Výhonky, zaradené do tejto triedy musia byť tej najlepšej kvality, veľmi dobre tvarované a prakticky rovné. So zreteľom na bežné znaky skupiny, do ktorej patria, musia mať veľmi pevné hlavičky.

Na výhonku môže byť len niekoľko veľmi nepatrných stôp po hrdzi, ktoré môže spotrebiteľ bežným spôsobom olúpať.

Pre skupinu „bielej“ špargle hlavičky a výhonky musia byť biele; výhonky môžu mať jemné bledoružové sfarbenie.

Zelená špargľa musí byť úplne zelená.

Na výhonkoch, ktoré patria do tejto triedy, sa nesmú prejavovať žiadne náznaky drevnatosti..

Rez na spodnom konci výhonkov musí byť čo najkolmejší. Keď sa však špargľa balí do zväzkov, na vylepšenie obchodnej úpravy konce výhonkov, ktoré sa nachádzajú na vonkajšej strane, možno mierne našikmo zrezať, pokiaľ zošikmenie nepresahuje 1 cm.

ii) I. trieda

Výhonky, zaradené do tejto triedy musia byť dobrej kvality a dobre tvarované. Môžu byť mierne zakrivené. So zreteľom na bežné znaky skupiny, do ktorej patria, musia mať hlavičky pevne uzavreté.

Pripúšťajú sa nepatrné stopy po hrdzi, ktoré môže spotrebiteľ bežným spôsobom olúpať.

Pre skupinu „bielej“ špargle hlavičky a výhonky môžu mať jemné bledoružové sfarbenie.

Zelená špargľa musí byť zelená aspoň na 80 % svojej dĺžky.

V skupine „bielej“ špargle sa nepripúšťajú žiadne drevnaté výhonky. V ostatných skupinách sa v spodnej časti môže objaviť náznak drevnatosti za predpokladu, že drevnatosť sa dá odstrániť olúpaním bežným spôsobom.

Rez na spodnom konci výhonkov musí byť, podľa možnosti, čo najkolmejší.

iii) II. trieda

Do tejto triedy patria výhonky, ktoré síce nemožno zaradiť do vyšších tried, pritom však vyhovujú vyššie uvedeným minimálnym požiadavkám.

V porovnaní s 1. triedou výhonky nemusia byť tak dobre tvarované, môžu byť viac ohnuté a so zreteľom nebežné znaky skupiny, do ktorej patria, ich hlavičky môžu byť nepatrne otvorené.

Pripúšťajú sa stopy po hrdzi, ktoré môže spotrebiteľ odstrániť tak, že špargľu olúpe bežným spôsobom.

Hlavičky „bielej“ špargle môžu byť sfarbené, a to aj zeleným odtieňom.

Hlavičky fialovej špargle môžu mať nepatrný zelený odtieň.

Zelená špargľa musí byť zelená aspoň na 60 % svojej dĺžky.

Výhonky môžu byť nepatrne drevnaté.

Rez na spodnom konci výhonkov môže byť mierne šikmý.

III. POŽIADAVKY NA VEĽKOSŤ

Veľkosť sa určuje podľa dĺžky a priečného priemeru výhonku.

A. Zaradenie podľa dĺžky

Výhonky musia mať dĺžku:

- nad 17 cm v prípade dlhej špargle,
- 12 až 17 cm v prípade krátkej špargle,

– pre špargľu zaradenú do II. triedy ukladanú, ale nie zväzokovanú v obale :

- a) biela a fialová: 12 až 22 cm
- b) fialovo-zelená a zelená: 12 až 27 cm

- pod 12 cm v prípade špargľových hlavičiek

Maximálna prípustná dĺžka je 22 cm v prípade bielej a fialovej špargle a 27 cm v prípade zelenej a fialovo-zelenej špargle.

Rozdiel v dĺžke výhonkov, ktoré sú balené do pevne zviazaných zväzkov, nesmie byť väčší ako 5cm.

B. Zaradenie podľa pričného priemeru

Pričný priemer výhonkov sa meria v strede ich dĺžky.
Minimálny pričný priemer a veľkosť musí byť:

Biela a fialová špargľa:

trieda	minimálny pričný priemer	veľkosť
Extra trieda	12 mm	Maximálny rozdiel 8 mm medzi najtenším a najhrubším výhonkom v jednom balení alebo vo zväzku
I. trieda	10 mm	Maximálny rozdiel 10 mm medzi najtenším a najhrubším výhonkom v jednom balení alebo vo zväzku
II. trieda	8 mm	Neexistuje ustanovenie o veľkosti

Fialovo-zelená a zelená špargľa:

trieda	maximálny pričný priemer	veľkosť
extra a I. trieda	3 mm	Maximálny rozdiel 8 mm medzi najtenším a najhrubším výhonkom v jednom balení alebo vo zväzku
II. trieda	3 mm	Neexistuje ustanovenie o veľkosti

IV. POVOLENÉ ODCHÝLKY

V každom balení sú prípustné odchýlky, pokiaľ ide o kvalitu a veľkosť plodín, ktoré nespĺňajú požiadavky pre danú triedu.

A. Odchýlky kvality

i) ,Extra‘ trieda

5 % z počtu alebo hmotnosti špangle, ktorá nespĺňa požiadavky triedy, ale zodpovedá požiadavkám I. triedy, alebo výnimočne povoleným odchýlkam tejto triedy, alebo má nepatrné nezjazvené praskliny, ktoré sa objavili po zbere.

ii) I. trieda

10 % z počtu alebo hmotnosti špangle, ktorá nespĺňa požiadavky triedy, ale zodpovedá požiadavkám II. triedy, alebo výnimočne povoleným odchýlkam tejto triedy, alebo má nepatrné nezjazvené praskliny, ktoré sa objavili po zbere.

iii) II. trieda

10 % z počtu alebo hmotnosti špangle, ktorá nespĺňa požiadavky tejto triedy ani minimálne požiadavky, s výnimkou výhonkov napadnutých hnilobou, alebo inak poškodených do tej miery, že nie sú vhodné na spotrebu. Okrem vyššie uvedených 10 % sa v prípade dutých výhonkov alebo výhonkov s veľmi malými prasklinami, ktoré vznikli pri umývaní, pripúšťa ďalšia odchýlka 10 % z celkového počtu alebo hmotnosti.

V jednom balení alebo zväzku nesmie byť v žiadnom prípade viac ako 15 % dutých výhonkov.

B. Odchýlky veľkosti

Vo všetkých triedach: 10 % z celkového počtu alebo hmotnosti výhonkov v obale nezodpovedá uvádzanej veľkosti a odchyľuje sa od určených limitov pre veľkosť maximálne o 1 cm dĺžky a 2 mm priemeru.

V. POŽIADAVKY NA OBCHODNÚ ÚPRAVU

A. Vyrovnanosť

Obsah každého samostatného obalu alebo zväzku v jednom obale by mal byť rovnorodý a obsahovať len špargľu rovnakého pôvodu, kvality, skupiny podľa vyfarbenia a veľkosti (v prípade, že zaraďovanie podľa veľkosti je povinné).

Pokiaľ však ide o vyfarbenie, výhonky, ktoré patria do inej farebnej skupiny, sa pripúšťajú v týchto medziach:

- biela špargľa: 10 % z celkového počtu alebo hmotnosti fialovej špargle „Extra“ triedy a I. triedy a 15 % 2. triedy,
- fialová, zelená a fialovo-zelená špargľa: 10 % z celkového počtu alebo hmotnosti inej skupiny sfarbenia.

V prípade II. triedy sa pripúšťa zmiešanie bielej špargle s fialovou, za predpokladu, že je riadne označená.

Viditeľná časť obsahu obalu musí reprezentovať celý obsah.

B. Balenie

Špargľa musí byť balená takým spôsobom, ktorý ju náležite chráni.

Materiály použité vo vnútri balenia musia byť nové, čisté a takej kvality, aby sa nespôsobilo vonkajšie ani vnútorné poškodenie plodov. Používanie materiálov, najmä papiera a pečiatok, na ktorých sú uvedené obchodné špecifikácie, je povolené za predpokladu, že potlač alebo označovanie sa vykoná pomocou netoxického atramentu alebo lepidla.

Obaly musia byť bez akýchkoľvek cudzích látok.

C. Obchodná úprava

Špargľu možno obchodne upraviť:

- (i) *do pevne zviazaných zväzkov*

Výhonky na vonkajšej strane každého zväzku musia vzhľadom a priemerom zodpovedať priemernému počtu kusov celého obalu.

V extra triede musia mať výhonky špargle, ktoré sú zviazané do zväzkov, rovnakú dĺžku.

Zväzky musia byť v obale rozmiestnené rovnomerne; každý zväzok môže byť chránený papierom.

Každý obal musí obsahovať zväzky rovnakej hmotnosti a dĺžky.

- (ii) *ukladané v obale, ale nezviazané do zväzkov.*

VI. POŽIADAVKY NA OZNAČOVANIE

Na každom obale¹ musia byť písmenami zoskupenými na tej istej strane čitateľne a nezmazateľne vyznačené a zvonka viditeľne uvedené tieto údaje:

A. Identifikácia

Baliareň) Meno a adresa alebo
a/alebo) národnou autoritou oficiálne
odosielateľ) uznané kódové označenie.²

B. Druh produktu

— „Špargľa“, nasleduje označenie „biela“, „fialová“, „fialovo-zelená“, alebo „zelená“, pokiaľ obsah obalu nie je viditeľný zvonka, a prípadne označenie „krátka“, alebo „hlavičky“, alebo „zmes bielej a fialovej“.

C. Pôvod produktu

Krajina pôvodu a prípadne pestovateľská oblasť, alebo vnútroštátny, regionálny alebo miestny názov miesta.

D. Obchodné údaje

- Trieda.
- Veľkosť vyjadrená:

a) v prípade špargle, na ktorú sa vzťahujú predpisy o vyrovnanosti, ako minimálny a maximálny priečny priemer;

b) v prípade špargle, na ktorú sa nevzťahujú predpisy o vyrovnanosti, ako minimálny priečny priemer a za ním maximálny priečny priemer alebo slová „a viac“;

c) v prípade špargle balenej vo zväzkoch alebo samostatnom obale, počet zväzkov alebo samostatných obalov.

E. Úradná kontrolná značka (dobrovoľne)

Publikované 1963
Revízie 1996, 1999

¹ Obalové jednotky predbalených produktov pre priamy predaj spotrebiteľovi nie sú predmetom tejto normy, ale musia spĺňať národné požiadavky na označovanie. Avšak označenie požadované touto normou musí byť uvedené na prepravných obaloch, ktoré obsahujú takéto obaly.

² Národná legislatíva mnohých krajín vyžaduje explicitnú deklaráciu mena a adresy. Avšak v prípade, pokiaľ sa používa kódové označenie, označenie „baliareň a/alebo odosielateľ“ (alebo zodpovedajúca skratka) musí byť uvedené v tesnej blízkosti pri kódovom označení.